

รายการเจาะใจกับการสะท้อนภาพประสบการณ์ชีวิตและสังคม

นางสาว ปอแก้ว ทิพยมณฑล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3327-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I208๓๓๓๓

JOHJAI TELEVISION PROGRAM, THE LIFE AND SOCIAL EXPERIENCE REFLECTION

Miss Porkaew Tippayamontol

ศูนย์วิทยุโทรพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3327-5

ปกแก้ว ทิพยมณฑล : รายการเจาะใจกับการสะท้อนภาพประสบการณ์ชีวิตและสังคม
(JOHJAI TELEVISION PROGRAM, THE LIFE AND SOCIAL EXPERIENCE
REFLECTION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ขวัญเรือน กิติวิวัฒน์ , 252 หน้า. ISBN 974-17-3327-5.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของรายการเจาะใจ
2) วิเคราะห์ถึงลักษณะเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอภาพสะท้อนประสบการณ์ชีวิตและสังคม
โดยใช้แนวคิดทฤษฎีบทบาทสื่อมวลชนในฐานะที่เป็นสื่อกลางความสัมพันธ์ทางสังคม และแนวคิด
เรื่องสื่อมวลชนกับการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคมเป็นกรอบในการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่ารายการเจาะใจได้มีพัฒนาการทั้งในด้านแนวคิด วัตถุประสงค์ รูปแบบ
การนำเสนอและเนื้อหารายการ แบ่งได้เป็น 3 ยุค คือ ยุคเริ่มต้น ด้วยรูปแบบรายการวาไรตี้ ดัด
แปลงเรื่องราวจากชีวิตจริงนำเสนอเป็นละคร (Factual Representation) ยุคปรับเปลี่ยนเป็นรูป
แบบการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าว เพื่ออธิบายเรื่องราวข้อเท็จจริง
(Factual Information) ในข่าวนั้น ยุคปัจจุบันเป็นรูปแบบการสัมภาษณ์ นำเสนอภาพสะท้อน
(Reality Reflection) ความไม่แน่นอนในชีวิตมนุษย์ ด้วยเทคนิคการเล่าเรื่อง

นอกจากนี้ ผลของการศึกษายังค้นพบข้อเท็จจริงถึงบทบาทการเป็นตัวกลางของรายการ
เจาะใจในหลายด้าน ได้แก่ 1) บทบาทในฐานะเป็นผู้กำหนดประเด็นวาระ (Agenda-setting) เพื่อ
การอภิปรายแสดงความคิดเห็น 2) บทบาทในฐานะผู้อธิบายตีความ (Interpretation) เพื่อให้เข้าใจ
ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น 3) บทบาทในฐานะผู้แนะแนวทาง (Guidance) ในการดำเนินชีวิต ยิ่งไปกว่า
นั้นยังสร้างให้เกิดความเข้าใจและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชนลายมือชื่อนิติศ
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชนลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา 2545ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4285248728:MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : THE LIFE AND SOCIAL EXPERIENCE

PORKAEW TIPPAYAMONTOL : JOHJAI TELEVISION PROGRAM, THE LIFE AND SOCIAL EXPERIENCE REFLECTION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.KWANRUEN KITTIWATANA.

252 pp. ISBN 974-17-3327-5.

The objective of this research are 1) to study Johjai television program, its background and development. 2) to analyze program's contents and presentation format that reflects life and social experience. The conceptual framework of study are theory of mediation role of mass media and the concept of social construction of reality.

The study found that the program has been developed in terms of ideas , objectives, presentation and contents within 3 major stages of changes. The start up stage was in the form of variety program, represent the real events of life presented in drama format. The adaptation stage was the interviewing format in order to explain the fact by people concerning the news. The current stage was interviewing format reflect the reality of human life by the narrative technique.

Beside that, the result of study find out the mediation role of the program in various aspects: 1) as agenda-setting to create discussion and generate the ideas, 2) as an interpretator helping people understands the factual information, 3) as the guidance the way of life. Moreover, the program also, create good understandings and sympathy among people in our society.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department Mass Communication Student's signature Porkaew T.

Field of study Mass Communication Advisor's signature Kwanruen

Academic Year 2002 Co- advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของ ผศ.ขวัญเรือน กิติวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้คำแนะนำตั้งแต่การเลือกหัวข้องานวิจัย ตลอดจนให้คำปรึกษาในการทำวิจัย ด้วยการติดตามเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ยิ่งไปกว่านั้นยังได้รับความกรุณาจาก ผศ.ปนัดดา ธนสถิตย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ได้เพิ่มเติมข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้ง รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำแนวทางในการแก้ไขงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จไปได้ หากขาดความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลอันสำคัญยิ่งจาก ผู้บริหาร บริษัท เจ.เอส.แอล จำกัด , ทีมผู้ผลิตรายการเจาะใจ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ควบคุมการผลิตรายการ , ครีเอทีฟ , ประสานงาน รวมทั้ง ฝ่ายข้อมูลกลางของบริษัท เจ.เอส.แอล จำกัด ซึ่งได้ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ อำนวยความสะดวกในการดูแล และการศึกษาบทโทรทัศน์ เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ความเอื้อเฟื้อของทุกท่านจะอยู่ในความทรงจำเสมอ

ความสำเร็จในครั้งนี้มีบุคคลมากมายที่ได้เกื้อหนุน และเป็นกำลังใจโดยตลอด ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รัก ซึ่งคอยอยู่เคียงข้าง ห่วงใย ให้กำลังใจรวมทั้งสนับสนุนการศึกษาตลอดเวลา ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาทุกท่าน ที่ได้สนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพื่อนทุกคนที่คอยรับฟังอย่างเข้าใจ ให้ความช่วยเหลือทั้งร่างกายและแรงใจ และเหนือสิ่งอื่นใด “แม่” ผู้คอยชื่นชมในความสำเร็จของลูกเสมอมา ลูกหวังเหลือเกินว่าวันนี้แม่จะได้เห็นและภาคภูมิใจในความสำเร็จของลูกอีกครั้ง รอยยิ้มของแม่วังคงอยู่ในความทรงจำและเป็นกำลังใจสำคัญให้ลูกตลอดไป สุดท้ายนี้ขอขอบคุณทุกชีวิตที่ดำรงอยู่อย่างมีคุณค่าและได้กรุณาถ่ายทอดประสบการณ์อันมีค่ายิ่งนั้นแก่กัน

ปอแก้ว ทิพยมณฑล

24 เมษายน 2546

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดการเป็นสื่อกลางความสัมพันธ์ทางสังคมของสื่อมวลชน.....	11
แนวคิดการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคม.....	19
แนวคิดรายการทางโทรทัศน์.....	25
แนวคิดรายการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	34
แหล่งข้อมูล.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การนำเสนอผล.....	37

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4	ความเป็นมาและพัฒนารายการเจาะใจ..... 38
	พัฒนาการยุคเริ่มต้น..... 40
	พัฒนาการยุคปรับเปลี่ยน..... 65
	พัฒนาการยุคปัจจุบัน..... 101
5	การวิเคราะห์เนื้อหาที่สะท้อนประสบการณ์ชีวิตและ สังคมที่ปรากฏในรายการเจาะใจ..... 164
	ประเด็นเนื้อหาและสาระสำคัญ..... 161
	การนำเสนอ..... 201
6	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ..... 242
	รายการอ้างอิง..... 250
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 252

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 เรื่องราวที่นำเสนอในรายการเจาะใจใสจจ ยุคเริ่มต้นปี 2534.....	54
4.2 เรื่องราวที่นำเสนอในรายการเจาะใจ ยุคที่ 2 ช่วงปี พ.ศ.2535	81
4.3 เรื่องราวที่นำเสนอในรายการเจาะใจ ยุคที่ 2 สัมภาษณ์ทั้งรายการ.....	89
4.4 เรื่องราวที่นำเสนอในรายการเจาะใจ ยุคที่ 2 ช่วงปี พ.ศ.2536	95
4.5 เรื่องราวที่นำเสนอในรายการเจาะใจ ยุคปัจจุบัน พ.ศ.2540-2541	119
4.6 เรื่องราวที่นำเสนอในรายการเจาะใจ ยุคปัจจุบัน พ.ศ.2542.....	121
4.7 เรื่องราวที่นำเสนอในรายการเจาะใจ ยุคปัจจุบัน พ.ศ.2543.....	129
4.8 เรื่องราวที่นำเสนอในรายการเจาะใจ ยุคปัจจุบัน พ.ศ.2544.....	135
4.9 เรื่องราวที่นำเสนอในรายการเจาะใจ ยุคปัจจุบัน พ.ศ.2545.....	151

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับสังคม.....	17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย